

آزمون ۳ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - مرحله سوم (۱۴۰۱/۰۹/۴)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۱ درست است.

برای از بین بردن مخرج، معادله را در ک.م.م. ضرب می‌کنیم:

$$\frac{2+3x}{4} - \frac{1}{6} = \frac{3x+4}{12} \times 12 \rightarrow 6+9x-2=3x+4 \Rightarrow 6x=0 \Rightarrow x=0$$

۲. گزینه ۳ درست است.

اگر تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی را با X نمایش دهیم، تعداد اسکناس‌های ۵۰۰۰ تومانی برابر ۲X و اسکناس‌های ۱۰۰۰۰ تومانی ۵X است. بنابراین:

$$\Rightarrow x(2000) + 2x(5000) + 5x(10000) = 1240000 \Rightarrow 62000x = 1240000 \Rightarrow x = 20$$

۳. گزینه ۲ درست است.

اگر مساحت زمین را با X نمایش دهیم، گندم در $\frac{X}{3}$ مساحت کاشته شده و $\frac{2}{3}X$ باقی مانده است که نصف آن یعنی $\frac{X}{3}$ آن را هویج کاشته؛ بنابراین $\frac{X}{3}$ باقی مانده است و بنابراین:

$$\frac{X}{3} = 4 \Rightarrow x = 12$$

۴. گزینه ۴ درست است.

ریشه‌های معادله $x = 2, -3$ است؛ بنابراین:

$$(x+3)(x-2) = 0 \Rightarrow x^2 + x - 6 = 0$$

۵. گزینه ۳ درست است.

عرض مستطیل را با X نمایش می‌دهیم. طول آن برابر ۲X است. بنابراین طبق قضیه فیثاغورث داریم:

$$4x^2 + x^2 = 125 \Rightarrow 5x^2 = 125 \Rightarrow x^2 = 25 \Rightarrow x = 5 \Rightarrow 2x = 10$$

۶. گزینه ۱ درست است.

$$x(x-3) = -2 \Rightarrow x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow (x-2)(x-1) = 0 \Rightarrow x = 1, 2$$

بنابراین مجموع جواب‌ها برابر ۳ است.

۷. گزینه ۴ درست است.

قطر مستطیل، مثلثی قائم‌الزاویه ایجاد می‌کند و با استفاده از قضیه فیثاغورث داریم:

$$(2x)^2 + (2x+1)^2 = (2x+2)^2 \Rightarrow 4x^2 + 4x + 1 = 8x + 4 \Rightarrow 4x^2 - 4x - 3 = 0$$

$$\Delta = 64, x = \frac{4 \pm 8}{4} \xrightarrow{x > 0} x = \frac{3}{2} \Rightarrow 2x = 3, 2x + 1 = 4$$

$$S = 4 \times 3 = 12$$

۸. گزینه ۲ درست است.

معادله درجه دوم دارای دو ریشه حقیقی و متمایز است، هرگاه $\Delta > 0$ باشد؛ بنابراین:

$$\Delta = (2a-1)^2 - 4(a)(a) > 0 \Rightarrow -4a + 1 > 0 \Rightarrow a < \frac{1}{4}$$

۹. گزینه ۳ درست است.

اگر عدد را با X نمایش دهیم،

$$\frac{x^2}{4} = 5x - 9 \Rightarrow x^2 - 20x + 36 = 0, \Delta = 400 - (4)(36) \Rightarrow x = \frac{20 \pm 16}{2} \Rightarrow x_1 = 18, x_2 = 2$$

طبق فرض سؤال، عدد مورد نظر دو رقمی است. بنابراین ۱۸ پاسخ سؤال است.

۱۰. گزینه ۱ درست است.

با استفاده از قضیه فیثاغورث داریم:

$$(2x+1)^2 + (2x+2)^2 = (2x+3)^2 \Rightarrow 4x^2 = 4 \xrightarrow{x>0} x=1$$

$$2x+1=3, 2x+2=4, 2x+3=5 \Rightarrow P=3+4+5=12$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

برای حل معادله، ابتدا طرفین را در مخرج ضرب می‌کنیم:

$$\frac{x}{x+1} + \frac{x-3}{x} = \frac{1}{x^2+x} \xrightarrow{\times x(x+1)} = x^2 + (x+1)(x-3) = 1 \Rightarrow 2x^2 - 2x - 4 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x-2)(x+1) = 0 \Rightarrow x_1 = 2, x_2 = -1 \Rightarrow x_1 + x_2 = 1$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

اگر عدد را با X نمایش دهیم، داریم:

$$x + \frac{4}{x} = 4 \xrightarrow{\times x} x^2 + 4 - 4x = 0 \Rightarrow (x-2)^2 = 0 \Rightarrow x=2$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{1}{x-1} + \frac{2}{x+5} = \frac{6}{x^2+4x-5} \xrightarrow{\times (x-1)(x+5)} x+5+2(x-1) = 6 \Rightarrow 3x = 3 \Rightarrow x=1$$

۱۴. گزینه ۲ درست است.

با جاگذاری مقدار $x=1$ داریم:

$$\frac{1-a}{2} = 3 \Rightarrow 1-a = 6 \Rightarrow a = -5$$

۱۵. گزینه ۳ درست است.

اگر دو عدد را با $2k$ و $2k+2$ نشان دهیم، داریم:

$$\frac{1}{2k} - \frac{1}{2k+2} = \frac{1}{12} \Rightarrow 12(2k+2) - 12(2k) = (2k)(2k+2)$$

$$\Rightarrow 4k^2 + 4k - 24 = 0 \xrightarrow{\div 4} k^2 + k - 6 = 0$$

$$\Rightarrow (k-2)(k+3) = 0 \xrightarrow{k>0} k=2 \Rightarrow 2k=4, 2k+2=6 \Rightarrow 4+6=10$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۲ درست است.

مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی از معایب کسب‌وکار شخصی و مسئولیت محدود برای سهام‌داران در برابر ضرر و بدهی از مزایای ایجاد یک شرکت سهامی است.

پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی از معایب ایجاد شرکت سهامی و مشکل تأمین مالی (پس‌انداز و قرض از دوستان و خانواده) از معایب کسب‌وکار شخصی است. (درس ۲، ص ۱۵ و ۱۸)

۱۷. گزینه ۴ درست است.

الف) کشورها نیز مانند مردم، با کمیابی منابع روبه‌رو هستند. کمیابی منابع، هر جامعه‌ای را با مبادله مواجه می‌سازد.
ب) ویژگی ریسک‌پذیری: کارآفرینان موفق پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت‌های

اقتصادی جدیدی را راه اندازی کنند.

ویژگی یادگیرنده: کارآفرینان موفق از کارشناسان، همکاران و مشتریان می آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می دهند. ویژگی سازمان دهنده: کارآفرینان موفق منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می کنند. (درس ۱ و ۳، ص ۶ و ۲۶)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

$$\text{میزان سرمایه فرد} \times 100 = \frac{\text{میزان سهم هر سرمایه گذار}}{\text{میزان کل سرمایه}}$$

$$\text{شخص الف} \rightarrow \frac{4,400,000,000}{10,000,000,000} \times 100 = 44\%$$

$$\text{شخص ب} \rightarrow \frac{3,200,000,000}{10,000,000,000} \times 100 = 32\%$$

$$\text{شخص ج} \rightarrow \frac{2,400,000,000}{10,000,000,000} \times 100 = 24\%$$

حالا باید درآمد سالانه بنگاه را در درصد سهم هر یک از سرمایه گذاران ضرب کنیم:

$$\text{شخص الف} \rightarrow \frac{44}{100} \times 6,000,000,000 = 2,640,000,000$$

$$\text{شخص ب} \rightarrow \frac{32}{100} \times 6,000,000,000 = 1,920,000,000$$

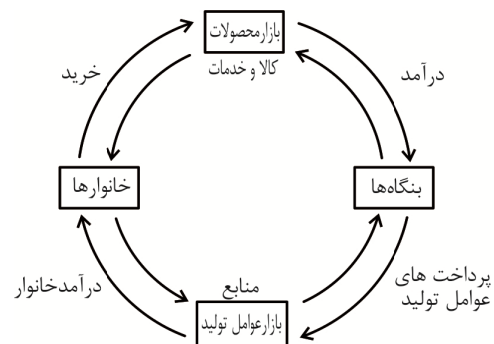
$$\text{شخص ج} \rightarrow \frac{24}{100} \times 6,000,000,000 = 1,440,000,000$$

(درس ۲، ص ۱۶)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

الف) هنگامی که روی مرز کارایی هستیم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.
ب) اگر عوامل تولید تغییر کند و به دلایلی افزایش پیدا کند (چه از نظر کمیت و مقدار و چه از نظر کیفیت) مثلاً یک فناوری جدید منابع موجود برای تولید هر دو محصول را افزایش دهد، در این صورت منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست - بالا منتقل می شود؛ یعنی با افزایش منابع، شرکت یا کشور با مرز امکانات جدیدی روبه رو می شود و در واقع رشد اقتصادی اتفاق می افتد.
ج) مرز امکانات تولید به ما اجازه می دهد تا هزینه فرصت یک کشور یا شرکت را زمانی که بیش از یک کالا تولید می کند مجسم کنیم. (درس ۴، ص ۳۸ تا ۴۱)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

در مدل جریان چرخشی، خانوارها کالاها و خدمات را از بنگاهها خریداری می کنند یا بنگاهها منابع را از خانوارها اجاره یا خریداری می کنند و رابطه دادوستد شکل می گیرد. مدل جریان چرخشی فعالیت های اقتصادی، تعاملات بین بازیگران کلیدی را نشان می دهد: نیمه بالایی تصویر تبادل تولیدات در بازار کالاها و خدمات و نیمه پایینی تصویر مربوط به دادوستد در بازار عوامل تولید است. (درس ۵، ص ۴۶)

۲۱. گزینه ۴ درست است.

الگوی مرز امکانات تولید (PPF) یکی از الگوهای اقتصادی است که اجازه می دهد تا درک بهتری از بده - بستان های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید.
بررسی سایر گزینه ها:

۱) الگوی مرز امکانات تولید در واقع ابزاری برای تمرین تخصیص منابع با توجه به اهداف اقتصادی است، اما به این سؤال که

چه کسانی در میدان تخصیص منابع نقش آفرینی می‌کنند، نمی‌پردازد. پاسخ این پرسش در مدل جریان چرخشی فعالیت‌های اقتصادی قابل بررسی است.

۲) پاسخ به این پرسش که کالای نهایی که به مشتری عرضه شود، کیست؟ بیانگر مفهوم «سازمان تولید» در اقتصاد است و ارتباطی با منحنی مرز امکانات ندارد.

۳) بررسی ارتباط میان خریداران و فروشندگان، مربوط به مفهوم «بازار» در اقتصاد است، نه مرز امکانات تولید. (درس ۴، ص ۳۶)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

الف) قیمت ۳۰۰۰ ریال، بالاتر از سطح قیمت تعادلی است؛ پس بازار در این حالت با وضعیت مازاد عرضه یا کمبود تقاضا روبه‌رو است.

ب) در قیمت ۱۵۰۰ ریال، ۴۰۰ واحد تقاضا شده است، در حالی که عرضه فقط ۲۰۰ واحد است؛ پس:

(قیمت هر واحد کالا) \times (تعداد محصول عرضه و فروخته‌شده) = درآمد

$$\text{ریال } ۳۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰ \times ۱۵۰۰ \Rightarrow \text{درآمد}$$

(درس ۱ و ۵، ص ۸ و ۵۱)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی جملات نادرست:

جمله اول: در بازار هر محصول، گاه تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل هیچ‌یک از طرفین به‌تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به‌عبارت دیگر، «قیمت‌گذار» نیستند؛ در این صورت بازار را به اصطلاح «بازار رقابتی» می‌نامند.

جمله سوم: تقاضا برای یک کالای نرمال، به‌صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد. (درس ۵، ص ۴۹ و ۵۱ و ۵۲)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

در منحنی مرز امکانات تولید، نقاط روی منحنی نشانگر نقاط «کارا» و انتخاب و ترکیب «بهینه» هستند. نقاط زیر منحنی نشانگر نقاط «ناکارا» و «انتخاب غیربهینه» و نقاط خارج از منحنی، نقاطی هستند که با منابع فعلی غیرقابل دسترس هستند. وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود. پس نقاط A و B روی نمودار، نقاط مربوط به «تخصیص بهینه» و «کارا» هستند، نقطه C زیر منحنی است، یعنی «ناکارا» است و نقطه D غیرقابل دسترسی است. (درس ۴، ص ۳۸ و ۴۱)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

قیمت هر واحد \times تعداد محصول فروخته‌شده = درآمد

$$\text{تومان } ۶۶۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۲۰ \times ۳,۰۰۰,۰۰۰ = \text{درآمد}$$

هزینه‌های آشکار تولید (هزینه مستقیم) - درآمد = سود حسابداری

$$\left. \begin{array}{l} \text{هزینه‌های مستقیم} \\ \text{یا آشکار تولید} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{تومان } ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \rightarrow \text{اجاره سالانه} \\ \text{تومان } ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۴ \times ۳,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \rightarrow \text{دستمزد نیروی کار} \\ \text{تومان } ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ \rightarrow \text{سایر هزینه‌ها} \\ \text{تومان } ۳۹۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ + ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ \rightarrow \text{جمع هزینه‌ها} \end{array}$$

$$\text{تومان } ۲۶۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۶۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۳۹۴,۰۰۰,۰۰۰ \rightarrow \text{سود حسابداری}$$

(هزینه مستقیم یا آشکار تولید + هزینه غیرمستقیم یا پنهان تولید) - درآمد = سود اقتصادی

$$\text{سپرده‌گذاری در بانک} \quad \text{تومان } ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = \text{هزینه غیر مستقیم یا پنهان}$$

$$\text{تومان } ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۶۰,۰۰۰,۰۰۰ - (۳۹۴,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) \Rightarrow \text{سود اقتصادی}$$

(درس ۱ و ۳، ص ۸ و ۳۳)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

الف) الگوی مرز امکانات تولید در واقع ابزاری برای تمرین تخصیص منابع با توجه به اهداف اقتصادی است.
ب) در اقتصاد بنگاه همان چیزی است که مردم معمولاً آن را به عنوان یک کسب و کار می‌شناسند. (درس ۵، ص ۴۵ و ۴۶)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

الف) $\left. \begin{array}{l} \text{پاکت شیر } 30 \\ \text{سطل ماست } 20 \end{array} \right\} \text{نقطه } A$ و $\left. \begin{array}{l} \text{پاکت شیر } 40 \\ \text{سطل ماست } 10 \end{array} \right\} \text{نقطه } B$ با حرکت از نقطه A به B در ازای تولید ۱۰۰ سطل ماست بیشتر، از تولید ۱۰ پاکت شیر صرف نظر می‌شود؛ پس هزینه فرصت این انتخاب از دست رفتن ۱۰ پاکت شیر است.

ب) $\left. \begin{array}{l} \text{پاکت شیر } 30 \\ \text{سطل ماست } 20 \end{array} \right\} \text{نقطه } B$ و $\left. \begin{array}{l} \text{پاکت شیر } 10 \\ \text{سطل ماست } 40 \end{array} \right\} \text{نقطه } D$ (۲۰۰ = ۴۰۰ - ۲۰۰) در نقطه B، ۲۰۰ سطل ماست کمتر از نقطه D تولید شده است.

ج) به طور کلی بهتر است یک شرکت، به جای تولید در درون مرز امکانات تولید، بر روی مرز امکانات تولید کند. (درس ۴، ص ۳۷ و ۴۰ و ۴۲)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

قند و چای دو کالای مکمل هم هستند. با افزایش قیمت کالای مکمل مثل قند، تقاضا برای کالای اصلی (چای) کم خواهد شد و منحنی تقاضا برای کالای اصلی به سمت چپ منتقل می‌شود. (درس ۵، ص ۴۹)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

الف)

گزینه ۱ $\rightarrow (5 \times 20,000) + (5 \times 50,000) = 350,000$ ✓

گزینه ۲ $\rightarrow (10 \times 20,000) + (3 \times 50,000) = 350,000$ ✓

گزینه ۳ $\rightarrow (12 \times 20,000) + (4 \times 50,000) = 440,000$ × بیش از قید بودجه

گزینه ۴ $\rightarrow (4 \times 20,000) + (8 \times 50,000) = 480,000$ × بیش از قید بودجه

ب) قرار گرفتن هر نقطه‌ای زیر خط بودجه به این معناست که شخص کمتر از قید بودجه خود خرج کرده است و مثلاً بخشی را پس‌انداز کرده است و نقاط خارج از خط بودجه، با قید بودجه فعلی غیرقابل دستیابی هستند. (درس ۳، ص ۲۸)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

الف) وقتی سطح قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر برود، مقدار عرضه از مقدار تقاضا بیشتر می‌شود و بازار با وضعیت مازاد عرضه یا کمبود تقاضا روبه‌رو می‌شود که در ردیف‌های ۴ و ۵ رخ می‌دهد.

ب) وقتی مقدار عرضه با مقدار تقاضا برابر باشد، تعادل در بازار رخ می‌دهد. در ردیف ۳ جدول در قیمت ۶۰۰ ریال، مقدار عرضه و تقاضا برابر با ۱۵۰۰ واحد است.

ج) وقتی سطح قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد، مقدار عرضه از مقدار تقاضا کمتر می‌شود و بازار با وضعیت کمبود عرضه یا مازاد تقاضا مواجه می‌شود؛ یعنی ردیف‌های ۱ و ۲ جدول. (درس ۵، ص ۵۱)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

پیش از خوانش، نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ، ضروری است.

۳۲. گزینه ۴ درست است.

توضیح و اصلاح موارد نادرست:

۱) زبان پهلوی (یکی از شاخه‌های فارسی میانه) به ناحیه پارس تعلق داشته است.

۲ و ۳) مربوط به فارسی باستان است.

۳۳. گزینه ۱ درست است.

چهار مورد نادرست و اصلاح هر یک:

فارسی و عربی ← فارسی و پهلوی و عربی

پایان ← آغاز

صفّاری ← طاهری

طاهری ← صفّاری

۳۴. گزینه ۲ درست است.

اصلاح موارد نادرست:

(ب) ادبی زردشتی ← دینی زردشتی (د) دوران سامانی ← دوران ساسانی

۳۵. گزینه ۱ درست است.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

«تاریخ الرّسل والملوک»، تاریخ مفصلی است که محمّدبن جریرطبری به زبان عربی نوشته بود.

۳۷. گزینه ۲ درست است.

توضیح و اصلاح موارد نادرست:

(۱) خراسان: بغداد

(۳) ابوعلی بلعمی: جمعی از دانشمندان آن زمان

(۴) این توضیح مربوط به کتاب «شاهنامه ابومنصوری» است.

۳۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های هر بیت:

(۱) استعاره: «گل» استعاره و جان‌بخشی شده است. * حسن تعلیل: علت شکوفایی گل، جامه پاره کردن آن به جهت دادجویی از ماست.

(۲) استعاره: «خرمن» استعاره از «وجود» * «نفس گرم» به معنی «سخن گرم» حس آمیزی دارد.

(۳) واج‌آرایی: «گ، و، ن» واج‌آرایی شده‌اند، ولی در بیت جناس مشاهده نمی‌شود.

(۴) تشبیه: «هرچه از دست دوست ستانی به شکر» «تبرزد از دست غیردوست به تبر» تشبیه شده‌است. * جناس: بین دست / دوست

۳۹. گزینه ۲ درست است.

تشبیهات موجود در هر بیت:

(۱) عقل به سرا (تاراج شوق اضافه استعاری است)

(۲) تو به سرو جویبار / تو به لاله بهار / تو به حور دلربا

(۳) ابرو به کمان / هر کو (نظری دارد با یار کمان‌ابرو) به سپر

(۴) ما به آب روان / ره ما به چه ما

توجه: بیشترین تشبیه در مصراع اول گزینه پاسخ دیده می‌شود.

۴۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

(۱) تشبیه: «فراق به شب» (می‌توانیم ترکیب «شب فراق» را فاقد تشبیه بدانیم، ولی زیباتر و هنرمندانه‌تر این است که فراق و هجران عاشق را به جهت تیرگی و امتداد آن به شب تشبیه کنیم). * واج‌آرایی: «ش، ب، ر» به زیبایی تکرار شده‌اند. * استعاره: «زلف شب» اضافه استعاری است.

(۲) استعاره: «بلبل، عشق» استعاره و جان‌بخشی دارند. * واج‌آرایی: «ش، ب» واج‌آرایی شده‌اند. * بیت فاقد تشبیه است.

(۳) تشبیه: «گوشه گهواره به جهان فراخ» / «همه آفاق به قفس» تشبیه شده‌اند. * استعاره: «همّت» استعاره و جان‌بخشی دارد. * واج‌آرایی: «آ، ر، ف» در بیت تکرار شده‌اند.

۴) تشبیه: «سعادت به گوی» * واج آرایبی: «س، ت، آ» واج آرایبی شده‌اند. * بیت فاقد استعاره است.

۴۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه مجاز در هر بیت:

۱) «خاک» مجاز از «زمین مادی، مادّیات» (۳) «حرف» مجاز از «سخن»

۴) «چشم، پیشیز» به ترتیب مجاز از «نگاه، مقدار ناچیز»

توجه: در گزینه پاسخ، «کمند» استعاره از «گرفتاری و مشکل» است.

۴۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

۱) تشبیه: درس محبت، مکتب توحید، همه شاگردانند * جناس بین درس / در * بیت فاقد آرایه‌های دیگر است.

۲) استعاره: زبان دل (اضافه استعاری و جان‌بخشی) * واژه آرایبی: (درد، من) * بیت فاقد آرایه‌های دیگر است.

۳) تشبیه: مرا چون خار * استعاره: «ای گل» استعاره از محبوب * واژه آرایبی: خوار، گرفتار، کنی، خوشم * جناس: بین خوار / خواری

۴) استعاره: سبزه، چشمه (آغوش چشمه / سر و دوش چشمه) استعاره و جان‌بخشی دارند. * جناس: بین سر / بر - سر / در * بیت فاقد آرایه‌های دیگر است. (توجه: واژه‌های ردیف به تنهایی و همچنین حروف اضافه و ربط و ... ایجاد واژه آرایبی نمی‌کنند).

۴۳. گزینه ۴ درست است.

واژه‌های دارای ایهام در هر گزینه، عبارت‌اند از:

۱) «شیرین» به معنی معشوقه خسرو - طعم و مزه خوب که در این بیت فقط معنی دوم به کار می‌آید.

۲) «باز» به معنی مجدداً - عقاب (شاهین) که در این بیت فقط معنی دوم به کار می‌آید.

۳) «عهد» به معنی روزگار - پیمان، که در این بیت فقط معنی دوم به کار می‌آید.

۴) «نگنجد در پوست» به دو معنی ۱- در جای خود قرار نمی‌گیرد (شکوفا می‌شود) ۲- کنایه از شادمان و خوشحال می‌شود که هر دو در بیت به کار می‌آید.

۴۴. گزینه ۲ درست است.

جایگاه آرایه‌های خواسته شده:

الف) جناس: بین دست / بست (توجه در تشخیص جناس به اصل کلمه «بست» توجه کنید).

ب) تشبیه: گرد غم

ج) فاقد هیچ‌یک از آرایه‌های خواسته شده؛ «آفتاب، ستاره» به ترتیب استعاره از «محبوب واقعی، محبوب دروغین».

د) مجاز: «میان، بازو، دمی» به ترتیب مجاز از «کمر، دست، زمانی کوتاه»

ه) ایهام: «بو» به معنی «عطر، عشق» که هر دو در بیت کاربرد دارد.

توجه: بعضی از آرایه‌های خواسته شده در ابیات دیگر مشهود است، ولی ترتیب قرار گرفتن کلی آن‌ها نادرست است.

۴۵. گزینه ۳ درست است.

در این سؤال، دانش‌آموزان عزیز، تشویق به تقویت قوه شنوایی عروضی می‌شوند.

روان‌خوانی و تکرار عبارات، شما را به وزن آن‌ها هدایت می‌کند. با تقطیع مصراع‌ها درمی‌یابیم که همه مصراع‌های غیرپاسخ،

دارای نشانه‌های عروضی U | - - U | - - U | - - U | - - و مصراع پاسخی دارای تقطیع هجایی

- - U | U - - U | U - - U | U - - است.

توجه: در درس پنجم کتاب علوم و فنون ادبی ۱ با تقطیع هجایی آشنا خواهید شد. توضیحات فوق جهت مطالعه ذکر شده‌اند.

۴۶. گزینه ۱ درست است.

موسیقی و آهنگ مصراع گزینه پاسخ، «اندرزی و رسمی» است.

۴۷. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ: وزن جزو طبیعت شعر است.

۴۸. گزینه ۱ درست است.

توصیه می‌شود دانش‌آموزان عزیز، متن دروس عروضی را دقیقاً مطالعه کنند.

۴۹. گزینه ۴ درست است.

موسیقی و آهنگ گزینهٔ پاسخ، شاد و طربانگیز است.

۵۰. گزینه ۲ درست است.

بار دیگر دانش‌آموزان عزیز را به خوانش و تکرار لطیف و روان ابیات دعوت می‌کنیم. در ضمن جهت مطالعه بیشتر، تقطیع آوایی مصراع‌های زیر ارائه می‌گردد:

(۱) قَا فِ لِ یِ | شَبَّ چِ شِ نِی | دِی زِ صُبْحِ

(۲) مِی گِوِ یِ | مُمُ یَعِ دَزِ مَن | گِوِ یِنِ دِ | بِ دَوِ رَانَ هَا
چُنِ عِشِ قِ | حَ رَمِ بَا شَد | سَه لَسِ تِ | بِ یَا بَانَ هَا

(۳) شِ کَا رَشِ | نَ جِوِ یِدِ | خِ لَا صَزِ | کَ مَنَدِ

(۴) چِ خُشِ صِیِ دِ | دِ لِمِ کَرِ دِی | بِ نَا زَمِ چِشِ | مِ مَسِ تَتِ رَا

۵۱. گزینه ۴ درست است.

موسیقی و آهنگ بیت پاسخ، اندرزی، سنگین و تأثیرگذار است، ولی موسیقی و آهنگ ابیات دیگر، شاد، طربانگیز و القاکنندهٔ شور و هیجان است.

۵۲. گزینه ۲ درست است.

خوانش بیت پاسخ به جهت لحن حماسی آن و وزن و آهنگ کوبنده و کوتاهی بیت، همراه با فشار آوایی است. خوانش ابیات دیگر عبارت‌اند از:

(۱) تند و شادی‌آور، همراه هجاهای کوتاه و ضربی

(۳) شاد، طربانگیز و القاکنندهٔ خشنودی و شور و هیجان

(۴) آرام و دلنشین

۵۳. گزینه ۳ درست است.

قلمرو فکری بیت گزینهٔ پاسخ: آشکار شدن اسرار الهی بر بنده و قلمرو فکری ابیات دیگر: توصیه به حفظ اسرار الهی

۵۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم ابیات دیگر عبارت‌اند از:

(۱) تأکید بر استفاده از تجارب زندگی (۲) جفاپذیری عاشق (۳) رضایت عاشق به غم عشق

۵۵. گزینه ۴ درست است.

مفهوم درست گزینهٔ پاسخ، «آرزوی جاودانگی برای معشوق» است.

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی معنایی و ذهنی دارند، اما همهٔ آن‌ها بعد محسوس و عینی ندارند. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۷)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

قسمت اول: لایه‌های سطحی (هنجارها و نمادها)، هم تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند.

قسمت دوم: باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند.

قسمت سوم: هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. ← برای دانا شدن باید به مدرسه رفت، نمونه‌ای از یک هنجار اجتماعی است.

قسمت چهارم: خانواده، تعلیم و تربیت و سیاست ← از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی‌اند. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۹ - ۳۰ - ۳۱)
۵۸. گزینه ۴ درست است.

ویژگی‌های لایه‌های عمیق: تأثیر همه‌جانبه و فراگیر - به آسانی تغییر نمی‌کند. - حذف کردن آن سبب فرو ریختن جهان اجتماعی می‌شود.
 ویژگی‌های لایه‌های سطحی: بیشتر در معرض تغییرند. - نقش حیاتی ندارد. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۹ و ۳۰)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

- افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، به آن‌ها تداوم می‌بخشند.

- جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد.

- می‌دانید که هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست، ولی هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییر هستند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۹ و ۳۰)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

- محترم شمردن مقررات اجتماعی: چون امری ذهنی است در محدوده پدیده‌های نامحسوس قرار می‌گیرد و از آن جایی که حوزه مقررات، از حوزه‌های کلان است، پس کلان و نامحسوس است.

- حضور در کلاس زبان: محسوس یا عینی و پدیده‌ای در سطح خرد است.

- علاقه به موسیقی سنتی: علاقه داشتن در زمره امور ذهنی قرار می‌گیرد و در این مثال، خرد است.

- هیئت عزاداری ماه محرم: عینی است، اما در سطح متوسط قرار می‌گیرد. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۶ - ۲۷ - ۲۸)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

در کشورهای نفت خیز، بعد عینی نفت به‌عنوان یک سرمایه وجود داشت، ولی بعد ذهنی و معنایی آن مفقود بود و صاحبان آن کشورها از اهمیت نفت و وضعیت کشورهای صنعتی و نیاز ضروری آن‌ها به نفت اطلاع کافی نداشتند؛ همانند دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است، ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۸)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۹)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس از این جمله‌اند. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۸)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

مردم‌شناسان یکی از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مطرح کردند.

(درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۵)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف است.

- یکی از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.

انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنشگری فعال و

تأثیرگذار است. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۵ و ۳۶)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

- نظریه استعمار: براساس نگاه تک‌خطی و طولی مطرح می‌شود.

- ضرب‌المثل «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند»: به طی یک مسیر واحد برای تمام جهان‌های اجتماعی اشاره دارد.

- مثال‌های کشورهای متفاوت: نشان‌دهنده تفاوت‌های جوامع مختلف است و به دیدگاه عرضی بودن جوامع ربط دارد.

(درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۸ و ۳۹)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

- دورکیم برای نخستین بار از جوامع مکانیکی و جوامع ارگانیکی سخن گفت.
- شرک و بت پرستی، نگاه نژادی و قبیله‌ای از ارزش‌های بنیادی جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان در دوره جاهلی بود.
- تغییرات جهان اجتماعی در لایه‌های عمیق (ارزش و عقاید) موجب تبدیل شدن جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر شد.
(درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۷ و ۳۸)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

- در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است. (ص درس ۵ - ص ۳۸)
- اسلام زبان مردم را تغییر نداد و بسیاری از مناسبات و روابط اجتماعی را حفظ کرد. (غ درس ۴ - ص ۳۲)
- شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد. (غ درس ۳ - ص ۲۲)
- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند. (ص درس ۲ - ص ۱۳)
(درس‌های ۲.۳.۴.۵ - فصل ۱ - ص ۱۳ - ۲۲ - ۳۲ - ۳۸)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۳)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

- عوامل شناخت ما از تنوع جهان‌های اجتماعی: ۱- رجوع به تاریخ گذشته خود ۲- گشودن چشم خود بر دنیا
- علل تفاوت جهان‌های اجتماعی موجودات دیگر: ۱- عدم اراده و آگاهی موجودات دیگر (ناآگاهانه یا غریزی بودن رفتار آن‌ها)
۲- وجود آگاهی و اراده در انسان (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۵ و ۳۶)

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۱ درست است.

در دوره سلطه رومیان بر سرزمین فلسطین، حضرت عیسی (ع) در آنجا به تبلیغ دین جدیدی پرداخت. دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین رونق بی‌سابقه‌ای یافت. (تاریخ دهم درس ۶ ص ۶۰)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

فیثاغورث، فیلسوف و ریاضیدان مشهور یونانی که در عهد باستان می‌زیست، برخی از اصول هندسه را کشف کرد و امروزه دانش‌آموزان، او را با «قضیه فیثاغورث» به یاد می‌آورند. (تاریخ دهم درس ۶ ص ۵۵)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

در قرن‌های ششم و پنجم قبل از میلاد، نوعی مردم‌سالاری در یونان و به‌ویژه در دولت‌شهر آتن شکل گرفت که البته با نظام‌های مردم‌سالاری امروزی تفاوت داشت. (تاریخ دهم درس ۶ ص ۵۴)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم‌سالاری (دموکراسی) به‌شمار می‌رفت. (تاریخ دهم درس ۶ ص ۵۲)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به‌سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است. (تاریخ دهم درس ۵ ص ۴۶)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

در دوران سلسله هان، آیین بودا به چین راه یافت و شی هوانگ‌تی به‌شدت با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت کرد. (تاریخ دهم درس ۵ ص ۴۹)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

باستان‌شناسی علاوه بر آنکه بخش عمده‌ای از میراث فرهنگی بشر را کشف و معرفی کرده است، نقش مهم‌تری در مرمت و

نگهداری این میراث گرانبها دارد. (تاریخ دهم درس ۳ ص ۲۸)

۷۸. گزینه ۲ درست است.

داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی قسمت‌هایی از شمال غرب هند را تصرف و آنجا را خراج‌گزار خویش کرد. حکومت موریان در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به‌جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد. (تاریخ دهم درس ۵ ص ۴۵)

۷۹. گزینه ۱ درست است.

کاوش‌های باستان‌شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است. همچنین کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که در دوران نوسنگی و حدود ۸ هزار سال پیش، گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ‌هو (رود زرد) و یانگ‌تسه مشغول کشاورزی بوده‌اند. (تاریخ دهم درس ۵ ص ۴۲ و ۴۶)

۸۰. گزینه ۳ درست است.

شناسایی منابع: در این مرحله، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند؛ مثلاً بررسی می‌کند که نویسندگان منابع چه کسانی بوده‌اند؛ چه گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی داشته‌اند؛ آیا خود شاهد وقایع بوده‌اند یا از زبان دیگران حوادث را نقل کرده‌اند. (تاریخ دهم درس ۱ ص ۶)

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۱ درست است.

به جدول زیر به‌صورت تطبیقی توجه داشته باشید و هرکدام از عوامل پیدایش و تغییر را به‌دقت بررسی کنید.

عوامل پیدایش جلگه‌های ایران	عوامل طبیعی تغییرات جلگه‌های ایران
۱- ساختمان زمین ۲- مقاومت سنگ ۳- عمق آب ۴- تراکم آبرفت	حرکات آب دریا، مانند: ۱- امواج ۲- توفان‌های دریایی ۳- جزر و مد، ۴- جریان‌های دریایی ۵- نوسانات عمومی آب دریاها

۸۲. گزینه ۱ درست است.

توجه داشته باشید که ماهی‌دشت و دشت ارژن، با اینکه علل پیدایش یکسانی دارند (هر دو انحلالی هستند)، در دو استان جداگانه قرار گرفته‌اند (ماهی‌دشت در استان کرمانشاه و دشت ارژن در استان فارس) و دشت ارژن و دشت کاکان با اینکه علل پیدایش متفاوتی دارند (دشت ارژن انحلالی است و دشت کاکان میان تاقدیس یا ناودیس‌ها شکل گرفته است)، هر دو در یک استان، یعنی استان فارس قرار گرفته‌اند. بنابراین، موارد «الف» و «ج» برخلاف موارد «ب» و «د» به موضوع درستی اشاره دارند.

۸۳. گزینه ۲ درست است.

منطقه کوهستانی البرز امتداد شمالی - جنوبی ندارد و امتداد غربی - شرقی دارد و بنابراین، در جهت طول جغرافیایی کشیده شده است، اما منطقه کوهستانی تالش امتداد شمالی - جنوبی دارد و امتداد غربی - شرقی ندارد و بنابراین، در جهت عرض جغرافیایی کشیده شده است. در نتیجه امتداد این دو منطقه کوهستانی با هم متفاوت است و برخلاف یکدیگرند.

۸۴. گزینه ۱ درست است.

توفان‌های گرد و غبار از عواملی است که هم طبیعت و هم انسان در منطقه زاگرس در ایجاد و گسترش آن‌ها مؤثر است و منجر به تشدید وقوع توفان‌ها در این منطقه شده است. همان‌طور که در این متن مشاهده می‌شود موضوع زمان و پاسخ به سؤال «چه موقع» مطرح نشده است. همچنین علت وقوع پدیده ریزگرد را هم نمی‌توان در این متن پیدا کرد (پاسخ به سؤال چرا)، اما محل وقوع پدیده مشخص شده است (منطقه زاگرس) و پاسخ به سؤال «چه کسی» نیز در متن یافت می‌شود (انسان در گسترش توفان گرد و غبار مؤثر است).

۸۵. گزینه ۲ درست است.

ناهمواری‌ها طی دوران‌های زمین‌شناسی، به‌وجود آمده‌اند. ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده‌اند و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی یا سنوزوئیک مربوط است. پس از آخرین تحولات در این

دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته (مانند قله آتشفشانی دماوند در کوه‌های البرز) و از آن پس تاکنون تحت تأثیر عوامل فرسایش (آب‌های روان، باد، اختلاف دما و یخچال‌ها و مهم‌تر از همه فعالیت‌های انسانی) تغییر شکل می‌یابند. بنابراین ضمن توجه به زمان تحولات ناهمواری‌های ایران، لازم است به تفاوت کلمات پیدایش، پیدایش نهایی و شکل نهایی نیز توجه داشته باشید؛ زیرا تفاوت‌های اساسی با یکدیگر دارند.

۸۶. گزینه ۳ درست است.

در این سؤال لازم است به هر کدام از موضوعات جغرافیای طبیعی یا جغرافیای انسانی توجه داشته باشید؛ به طوری که وقتی گفته می‌شود محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است، باید مثال مناسبی برای آن درج شود؛ مانند دسترسی به بازار مصرف کشورهای آسیای میانه در دریای خزر. اما مجاورت داشتن ایران با دریای عمان (که به آب‌های آزاد جهان و اقیانوس هند دسترسی دارد) و دریای خزر (که در خشکی محصور است)، موقعیت نسبی طبیعی را بیان می‌کند.

۸۷. گزینه ۱ درست است.

از جمله موقعیت‌های ممتاز نسبی خلیج فارس، داشتن بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان است؛ به طوری که این ذخایر تا حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و همچنین ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است. بنابراین می‌توان گفت خلیج فارس ذخایر نفت بیشتری نسبت به گاز طبیعی دارد. به بیان دیگر ذخایر نفتی خلیج فارس (۶۶ درصد جهان) بیشتر از هر منطقه دیگر جهان، دارای انرژی نفت است.

۸۸. گزینه ۴ درست است.

پژوهشگر در مرحله آخر، با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد. در صورتی که فرضیه یا فرضیه‌های یک پژوهشگر رد شود، پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش خود را بهبود پندارد؛ زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند پاسخ می‌دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند و مانع از انجام یک پژوهش تکراری خواهد شد. توجه داشته باشید که این فرضیه در گام دوم تدوین شده و در گام پنجم یا گام آخر، مورد ارزیابی قرار گرفته است که نتیجه تأیید یا رد را به همراه خواهد داشت.

۸۹. گزینه ۱ درست است.

بی‌توجهی به تثبیت خاک یک عملکرد انسانی و تاحدودی سودجویانه است و همچنین بیانگر عدم توجه به ظرفیت‌ها و توان‌های محیط جغرافیایی است. این عامل به‌طور کلی نقش فعالیت‌های انسانی در موضوع ریزگرد را نشان می‌دهد و بنابراین، پاسخ به سؤال «چه کسی» است. زمینه‌های به‌وجودآورنده، سیر تکوین و ماهیت پدیده، به ترتیب پاسخ به سؤالات «چطور»، «چطور و چه چیز» است.

۹۰. گزینه ۳ درست است.

محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است. با این حال نمی‌توان گفت زمانی که با محیط انسانی وارد تعامل می‌شود (یعنی تبدیل به محیط جغرافیایی می‌شود)، تعادل آن به‌طور حتم از بین می‌رود. بنابراین حفظ تعادل آن بستگی به عملکرد انسانی در درازمدت دارد که به‌صورتی باشد که صرفاً برای نیازهای انسانی براساس توان‌ها و ظرفیت‌های آن صورت گیرد. از این رو، محیط جغرافیایی همانند محیط طبیعی می‌تواند تعادل خود را در درازمدت حفظ کند.

منطق

۹۱. گزینه ۴ درست است.

علم منطق به‌همراه بیان قوانین حاکم بر ذهن، روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان می‌کند. البته تأکید منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن است تا از این طریق قادر به تشخیص خطاهای ذهن باشیم.

۹۲. گزینه ۱ درست است.

دانش منطق روش‌های پیشگیری از مغالطات را نیز بیان می‌کند. دانش منطق همچون سیستم‌های کنترلی یک خودرو یا شاقول بنایی است و صورت اندیشه را مورد ارزیابی قرار می‌دهد، اما مواد تفکر و اندیشه از علوم دیگر فراهم می‌شود.

۹۳. گزینه ۴ درست است.

خانه‌های بزرگ این کوچه، دست از ظلم بردارید، بلندترین قلعه ایران و اجازه بدهید در را باز کنم، تصور هستند. همه خانه‌ها بزرگ هستند، من که گفتم می‌آیم، بعضی مثلث‌ها متساوی‌الاضلاع نیستند و عدد یا زوج است یا فرد، تصدیق هستند.

۹۴. گزینه ۲ درست است.

عبارت «اگر دل دوستت را به دست بیاوری» بخشی از یک قضیه شرطی است؛ پس تصور است و عبارت «پس از نوشتن تکالیف خود، ورزش کنید» جمله‌ای امری و انشایی است و تصور محسوب می‌شود.

۹۵. گزینه ۴ درست است.

اشتباه گرفتن کلماتی که ظاهری مشترک دارند، باعث بروز «مغالطه اشتراک لفظ» می‌شود. به کار بردن دلالت مطابقی به جای تضمینی و التزامی را «مغالطه توسل به معنای ظاهری» می‌نامند.

عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی، حرکات کلمات و دیکته نادرست کلمات، منجر به «مغالطه نگارشی کلمات» می‌گردد.

۹۶. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۱ فقط دلالت التزام وجود دارد. در گزینه ۳ و ۴ دلالت مطابقه و تضمین وجود دارد.

۹۷. گزینه ۳ درست است.

در کلمات قند، آب، کتاب و شیرین با تغییر حرکت و اعراب حروف آن‌ها، کلمات بامعنایی به دست نمی‌آید. «عرض» به سه صورت غرض، عرض و عرض خوانده می‌شود و معانی آن‌ها متفاوت است. «سم» به دو صورت سم و سم و کلمه «شکر» نیز به دو صورت شکر و شکر می‌تواند باشد.

۹۸. گزینه ۱ درست است.

در عبارت «نماز را آخر وقت نخوان؛ مثل دیگران» مشخص نیست کدام معنا موردنظر است؛ زیرا دو معنا از جمله فهم می‌شود: یکی اینکه دیگران آخر وقت می‌خوانند، ولی تو این‌گونه نباش. دوم اینکه دیگران آخر وقت نماز نمی‌خوانند و تو هم مثل آن‌ها باش و آخر وقت نخوان.

در عبارت «علی کتاب‌های امین را به برادرش داد» مشخص نیست مرجع ضمیر «ش» چه کسی است؛ برادر علی یا برادر امین.

در عبارت «او گفت که این پول من است» مشخص نیست که او گفته پول مال او است یا پول گوینده جمله.

۹۹. گزینه ۲ درست است.

مفهوم کلی قابلیت انطباق بر مصادیق متعدد را دارد و ممکن است بالفعل هیچ مصداق خارجی نداشته باشد. مفهوم جزئی دارای مصداق معین و مشخص است که این مصداق می‌تواند واقعی خارجی باشد یا تنها یک مصداق فرضی و خیالی باشد، مانند سیندرلا و خط استوا.

اسامی خاص جزئی هستند، ولی القاب و عناوین و صفات افراد، کلی محسوب می‌شوند.

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

در عبارت گزینه ۱، دو مفهوم «مریخ» و «کره زمین» جزئی هستند. در عبارات گزینه ۲ و ۳، مفهوم جزئی وجود ندارد.

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

مفهوم کلی ممکن است در عالم خارج مصداق‌های متعدد داشته باشد، مانند انسان، کتاب، اتم، عدد، مثلث و یا ممکن است فعلا فقط یک فرد خارجی داشته باشد، ولی مصداق‌های دیگری هم از آن می‌تواند به وجود آید، مانند مولود کعبه، خورشید، سالار شهیدان. همچنین ممکن است مفهوم کلی در عالم خارج، هیچ مصداقی نداشته باشد و همه مصداق آن فرضی باشند، مانند دیو، شریک خدا، مربع دایره که البته بعضی از آن‌ها فعلا مصداقی در خارج ندارند، ولی امکان دارد که به وجود آیند، مثل دیو. برخی نیز مانند شریک خدا و یا مربع دایره، اصلا امکان ندارد که فردی یا مصداقی از آن‌ها در عالم خارج به وجود آید.

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

در طبقه‌بندی مفاهیم، وجوه اشتراک و افتراق مفاهیم را مشخص می‌کنیم و سپس از مفهومی عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم. برای طبقه‌بندی امور مختلف، در نظر داشتن نسبت‌های چهارگانه میان مفاهیم از اهمیت زیادی برخوردار است.

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

رابطه چوب با جسم، جیوه با فلز، رنگ با سفیدی، انسان با مسلمان و حیوان با اسب، عموم و خصوص مطلق است.

رابطه ماشین با فرمان، طلا با مس، آب با یخ، خرگوش با متفکر، تباین است.

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

در تعریف مفهومی، با دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم، به ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه و ویژگی خاص آن، به تعریف مفهومی می‌پردازیم.

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

تعریف دایره، تعریف درستی است و شرایط تعریف در آن رعایت شده است، ولی در سایر گزینه‌ها تعریف‌های ذکر شده دوری هستند.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آمادگی بهتر تا کنکور

برگزاری آزمون جامع ((هدف))، ویژه کنکور سراسری دی ماه ۱۴۰۱

کنکوری‌ها

- ✓ آشنایی داوطلبان با شیوه برگزاری کنکور سراسری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
- ✓ ارزیابی معلومات مکتسبه داوطلبان در زمینه دروس اختصاصی
- ✓ آشنایی و آماده سازی داوطلب برای حضور و کاهش اضطراب حضور در جلسه برگزاری آزمون
- ✓ آشنایی با پرسش‌های چهار گزینه‌ای استاندارد و مفهومی در هر درس

صدای داوطلب ۴۲۹۶۶-۰۲۱ | ثبت نام گروهی دبیرستان ها ۳-۷۹۱۴۴۸۸-۰۲۱

sanjeshserv.ir | sanjesheducationgroup | @sanjeshserv